

HELSEUNDERSØKELSEN 2018

Briard og picard

Norsk Briard Klubb 2018

Innledning

Norsk Briard Klubb har gjennomført en helseundersøkelse blant eiere av briard og picard for å få en oppdatert status på hvordan helsen på våre raser er. Vi har med dette ønsket å avdekke om det er problemer i rasene som vi ikke har fanget opp tidligere, og som vi som raseklubb burde ta mer tak i gjennom våre avlsregler.

Undersøkelsen ble sendt ut til alle klubbens medlemmer via e-post og/eller brev, samt annonsert både på klubbens web-sider, facebook-sider og i andre aktuelle kanaler. Undersøkelsen var nettbasert, og åpen for alle som har eller har hatt briard eller picard. Det ble oppfordret til at så mange som mulig svarte, også eiere av hunder som aldri har vært syke, da dette også er viktig informasjon for klubben. Undersøkelsen lå ute på nett de første månedene av 2018.

Resultatene fra denne undersøkelsen vil inngå i klubbens RAS-dokument.

Spørreskjemaet som ble benyttet, ligger som vedlegg bakerst i dokumentet.

Styret i Norsk Briard Klubb

Siri Guldseth
Sekretær

Innhold

Innledning.....	2
1 Resultater.....	4
1.1 Dødsårsaker.....	4
1.2 Øyelidelser.....	7
1.4 Øresykdommer.....	9
1.5 Tenner og bitt.....	11
1.6 Skjelettlidelser.....	12
1.7 Urinveger.....	15
1.8 Poter og klør.....	16
1.9 Hud og pels.....	17
1.10 Indre organer.....	18
1.11 Allergier.....	19
1.12 Nevrologiske lidelser.....	19
2 Sammendrag og konklusjon.....	20
2.1 Sammendrag.....	20
2.2 Konklusjon.....	20

1 Resultater

Det kom inn totalt 131 svar, fordelt på 118 briarder og 13 picarder. Av disse er 44 dødmeldte briarder og 2 dødmeldte picarder.

Det er ikke gjort statistiske beregninger med bakgrunn i resultatene, kun en framstilling av prosentvise resultater. Det er dermed ikke mulig å si noe sikkert om den statistiske holdbarheten av undersøkelsen – den gir kun et bilde av tilstanden til de hundene det er svart for. Vi håper imidlertid at disse resultatene også er representative for rasen som helhet i Norge.

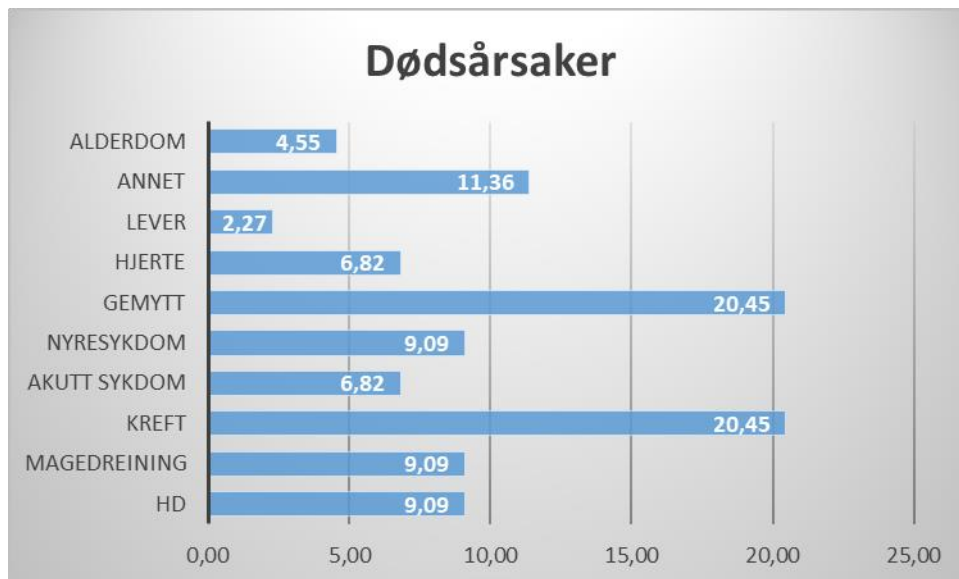
FIGUR 1 ALDERSFORDELING PÅ BRIARDENE I UNDERSØKELSEN

1.1 Dødsårsaker

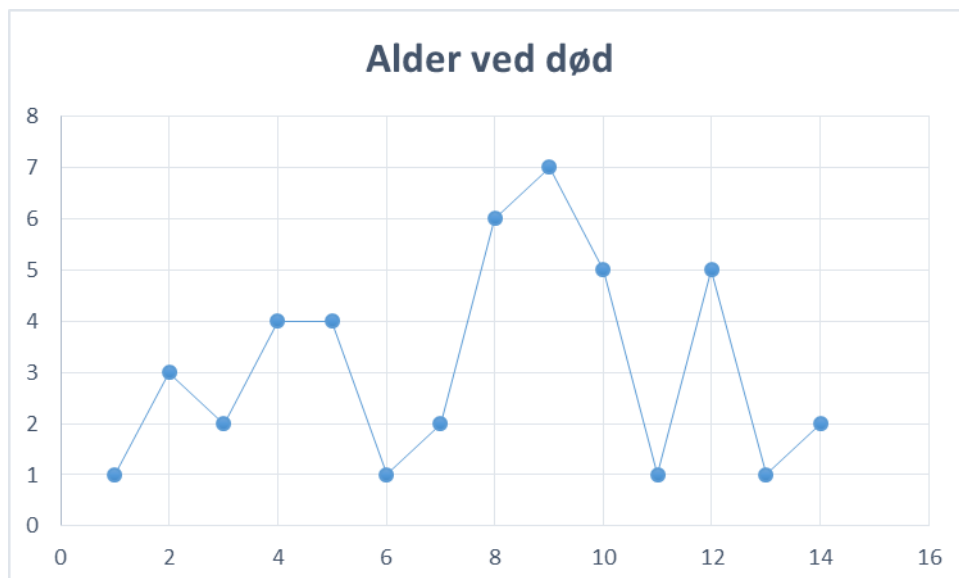
Det er oppgitt 10 ulike årsaker til dødsfall/avliving av hund. Gemytt og kreftsykom utmerker seg som hovedårsaker til avlivning/død hos briard. Det er ingen hunder i tallmaterialet som er under 5 år ved avlivning pga kreft. Hunder avlivet pga gemytt/adferdsendring har vært mellom 1-9 år. Magedreining har i mange år vært ansett som en stor årsak til dødsfall hos briard. Tallmaterialet i denne undersøkelsen viser ikke en uvanlig stor forekomst av magedreining som dødsårsak hos rasen. Det er ikke dermed sagt at man IKKE skal være obs på lidelsen. Vi må også ta høyde for at besvarelsene ikke er representative for rasen som helhet.

Noen hunder i diagrammet under, kan ha oppgitt flere årsaker til avlivning. Dette kommer ikke fram i diagrammet. Det kan f eks antas at adferdsendringer pga sykdom har vært årsak til avlivninger i noen tilfeller.

Prosenten er beregnet ut fra antall døde hunder og ikke av totalt antall svar.

FIGUR 2 DØDSÅRSÅK FOR BRIARD I PROSENT AV DØDE HUNDER.

FIGUR 3 ALDER VED AVLIVNING/DØD

Gjennomsnittlig levealder for rasen er, ut fra tallmaterialet, på ca 7,78 år. Dette ligger noe under gjennomsnittlig levealder for briard i Finland (Koiranet som tilsvarer NKKs DogWeb) som oppgis å være ca 8,5 år.

En sammenligning av resultater mellom Finland og Norge, viser at det i hovedsak er ulike kreftformer som går igjen som årsak til avlivning av voksne briarder også i Finland. I tillegg forekommer følgende årsaker til avlivning/død:

TABELL 1 DØDSÅRSAKER OG ALDER, FINLAND

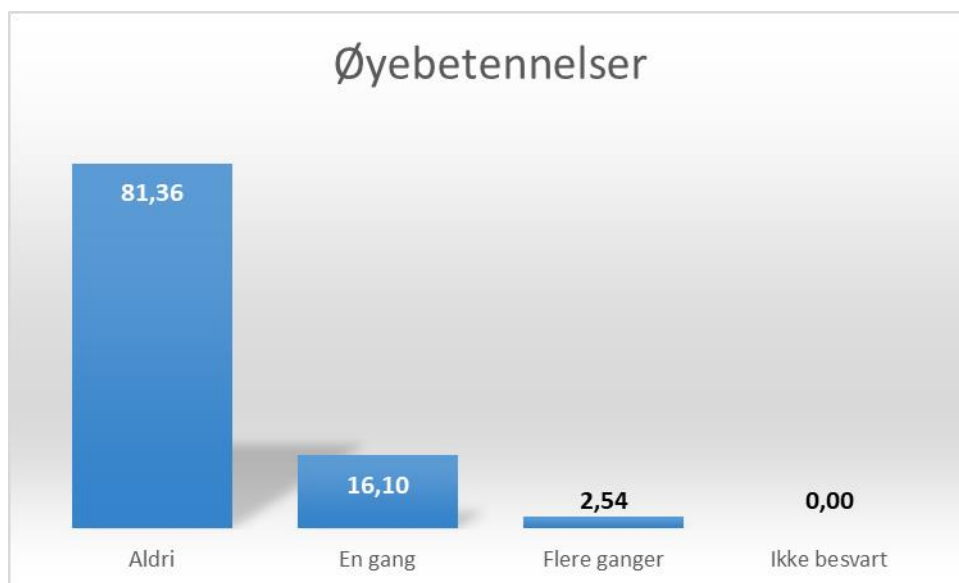
Dødsårsak	Gjennomsnittlig livslengde	Antall
Død uten diagnose	8 år og 6 mnd	4
Avlivet pga adferdsforstyrrelser	3 år og 9 mnd	6
Avlivet uten diagnose	7 år og 8 mnd	3
Hjertesykdom	5 år og 11 mnd	3
Lever- eller mage-tarmsydommer	7 år og 2 mnd	8
Ulykke eller trafikkskade	4 år og 7 mnd	5
Ryggsykdom	7 år og 10 mnd	1
Skjelett- eller leddsykdom	7 år og 4 mnd	6
Tumor/kreft	8 år og 11 mnd	25
Sykdom i urinveger/genitalia	11 år og 1 mnd	1
Alderdom (sykdom eller avlivning)	12 år og 9 mnd	18
Øvrig sykdom ikke listet	6 år og 5 mnd	7
Ingen spesifisert dødsårsak	7 år og 10 mnd	12
Sammenlagt	8 år og 5 mnd	99

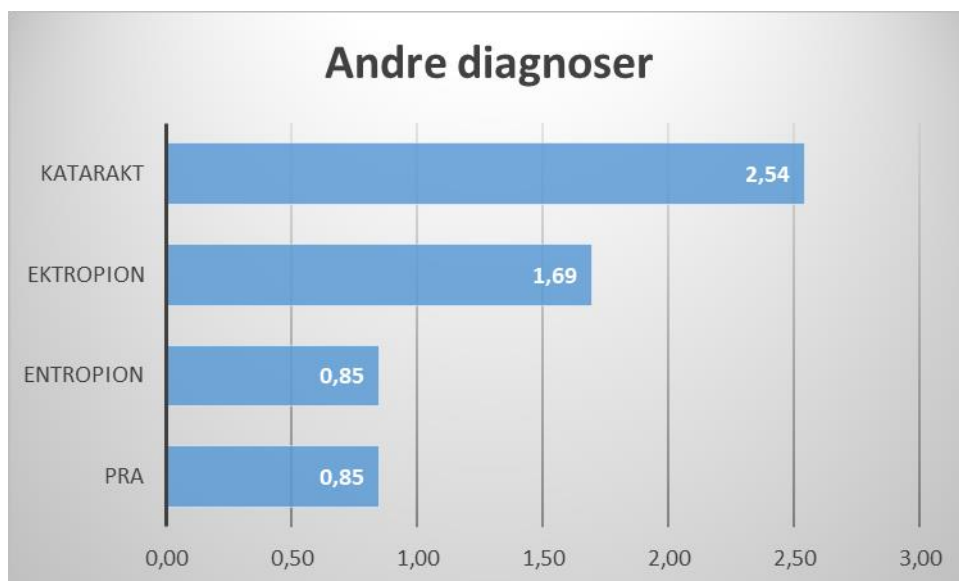
FIGUR 4 DØDSÅRSAKER FINLAND

1.2 Øyelidelser

Undersøkelsen har spurt spesifikt om forekomst av øyebetennelse, samt hvilke andre øyesykdommer briardeiere har opplevd på sine hunder.

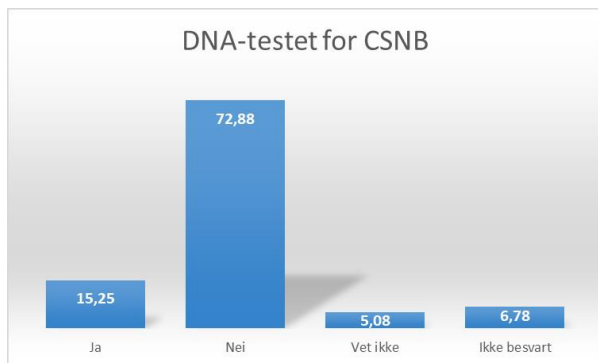
FIGUR 5 FOREKOMST AV ØYEBETENNELSER

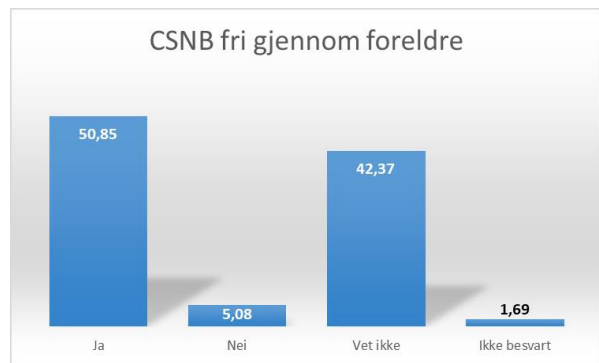
FIGUR 6 ANDRE DIAGNOSTISERTE ØYESYKDOMMER

Undersøkelsen viser at de aller fleste briarder har hatt friske og fine øyne både som unge hunder og voksne. Det er antatt at de ca 16 % av hunder som har opplevd øyebetennelser en gang i livet, kan ha vært unge hunder med litt svakt immunsystem. Dessverre spurte vi ikke om alder på disse hundene.

Fra veterinærhold er det uttalt at rasen er utsatt for øyelidelser. Vi antar at dette utsagnet har kommet fordi rasen har mye hår foran øynene og at det dermed er en forhøyet risiko for utvikling av øyeproblemer som feilstilte øyehår og andre relaterte øyesykdommer. Det fremkommer av tallmaterialet i undersøkelsen at dette ikke er tilfelle. Det er 2 hunder som har hatt ektropion, en hund har hatt entropion – og ingen har oppgitt feilstilte øyehår som et problem.

FIGUR 7 HUNDER SOM ER DNA-TESTET FOR CSNB

FIGUR 8 HUNDER SOM ER FRI FOR CSNB GJENNOM FORELDRE

Vi spurte også om hvorvidt hundene var DNA-testet for sykdommen nattblindhet, eller CSNB (congenital stationary night blindness). Nattblindhet er en sykdom som har forekommet på briard tidligere (affiserte hunder fikk nedsatt syn eller ble blinde i mørket).

Vi har god kontroll på denne sykdommen siden det ble utviklet en DNA-test for å sjekke om foreldredyr er bærere eller fri for øyesykdommen. Sykdommen er autosomal recessiv. Det vil si at begge foreldre må være bærere av sykdomsgenet for at avkom skal bli syke. Dette innebærer at vi også kan benytte hunder som er bærere av sykdomsgenet i avl, forutsatt at de pares med en hund som ikke er bærer. Dette bidrar til at vi kan benytte flere hunder i avl (altså også de som er bærere) og få en økt genetisk variasjon i genmaterialet.

Det er foreløpig et fåtall hunder som er DNA-testet for sykdommen i Norge. Dette er naturlig, da det ikke er et poeng å teste hunder som ikke skal gå videre i avl. En langt høyere andel hunder oppgis å være fri gjennom sine foreldre, noe som da er en naturlig konsekvens av at flere og flere foreldredyr blir DNA-testet.

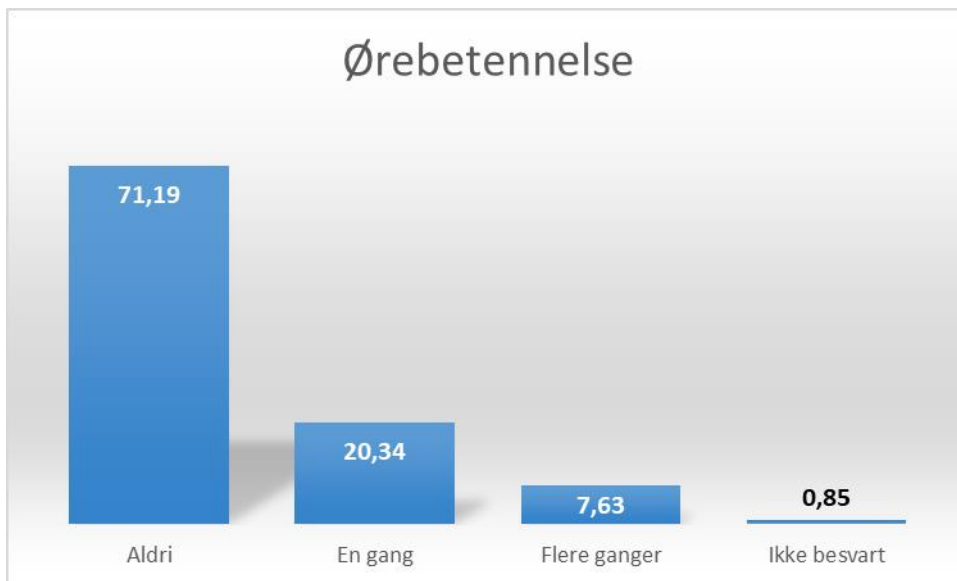
Norsk Briard Klubb har krav om at minst en av foreldredyrene i en kombinasjon skal være DNA-testet og fri for sykdomsgenet eller genetisk fri gjennom sine foreldre (dvs at begge foreldre må være DNA-testet fri). Dette harmonerer med avlskrav i andre land i Europa. Noen land, f eks Sverige, krever at begge foreldre skal være fri-testet for sykdomsgenet. Norsk Briard Klubb anser ikke det som nødvendig for å holde oversikt over sykdommen.

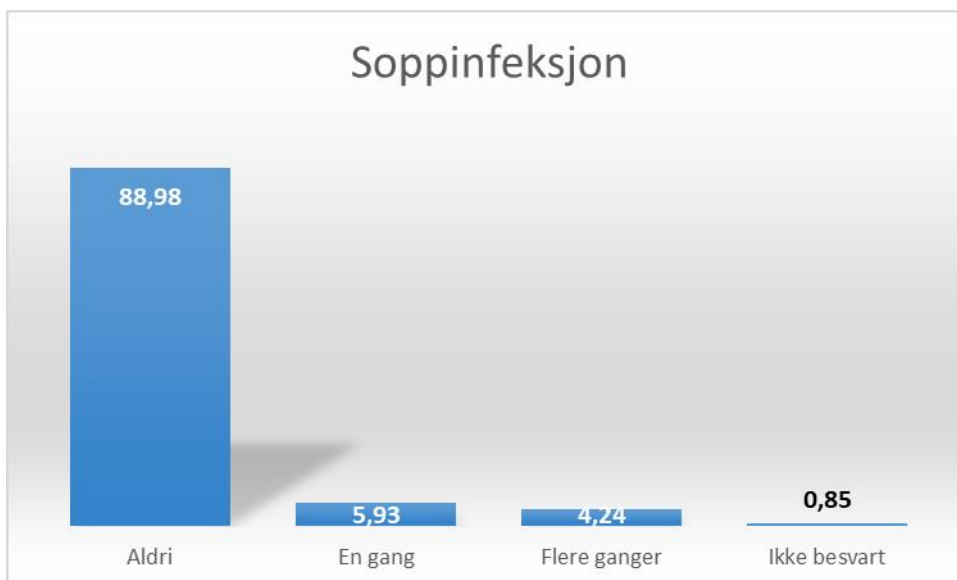
1.4 Øresykdommer

Det er spurt om forekomst av ørebetennelse og soppinfeksjoner, samt hvilke andre øresykdommer briardeiere har opplevd på sine hunder.

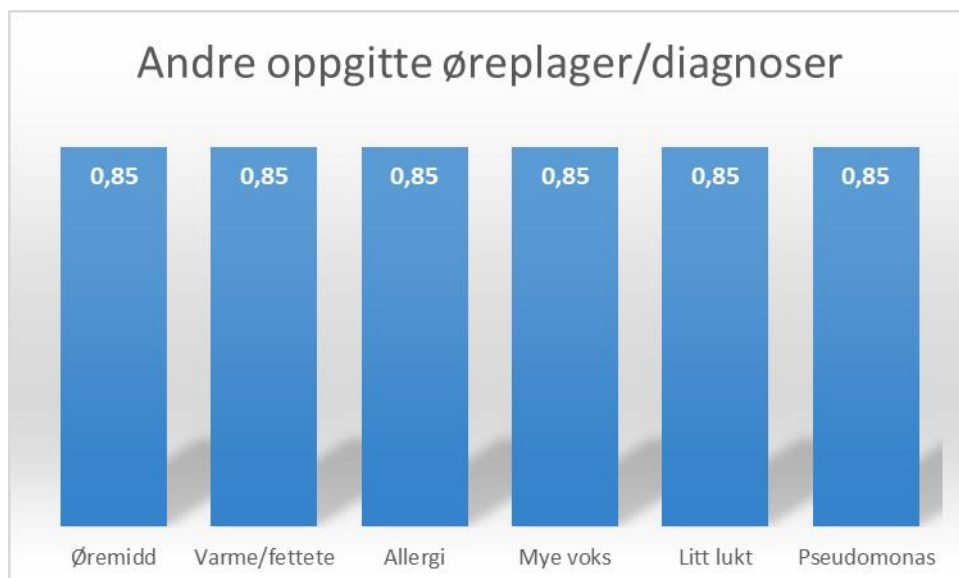
FIGUR 9 FOREKOMST AV ØREBETENNELSE

Undersøkelsen viser at rundt 29% av hundene har hatt ørebetennelser en eller flere ganger. Drøyt 20% av disse har opplevd å ha ørebetennelse en gang i løpet av livet. Som med øyebetennelser har vi en hypotese om at hunder som opplever en enkeltstående ørebetennelse kan være unge hunder med noe uutviklet immunforsvar. Dessverre spurte vi ikke om alder for hunder som opplevde ørebetennelse bare en gang.

FIGUR 10 FOREKOMST AV SOPPINFEKSJON

Soppinfeksjoner har forekommet i mindre grad enn ørebetennelser og må ansees å bare opptre sporadisk som et problem.

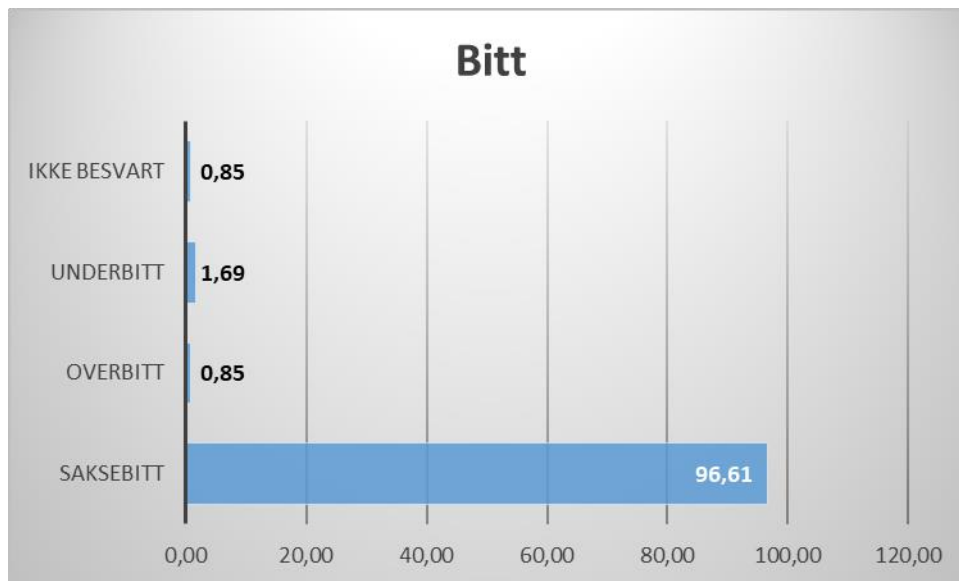
FIGUR 11 ANDRE OPPGITTE ØREPLAGER (HHV 1 HUND PR DIAGNOSE)

Når det gjelder andre øreproblemer, så var det mindre utbredt. I figur 9 vises forekomsten av andre øreplager. I materialet utgjør dette 1 hund pr «plage».

Dersom vi ser på litt ulike sammenhenger i materialet, både når det gjelder øye- og øreproblematikk, så ser det ut til at det kan være en viss sammenheng mellom det å få øyebetennelser og øreplager – eller gjentagne plager av en eller flere av disse.

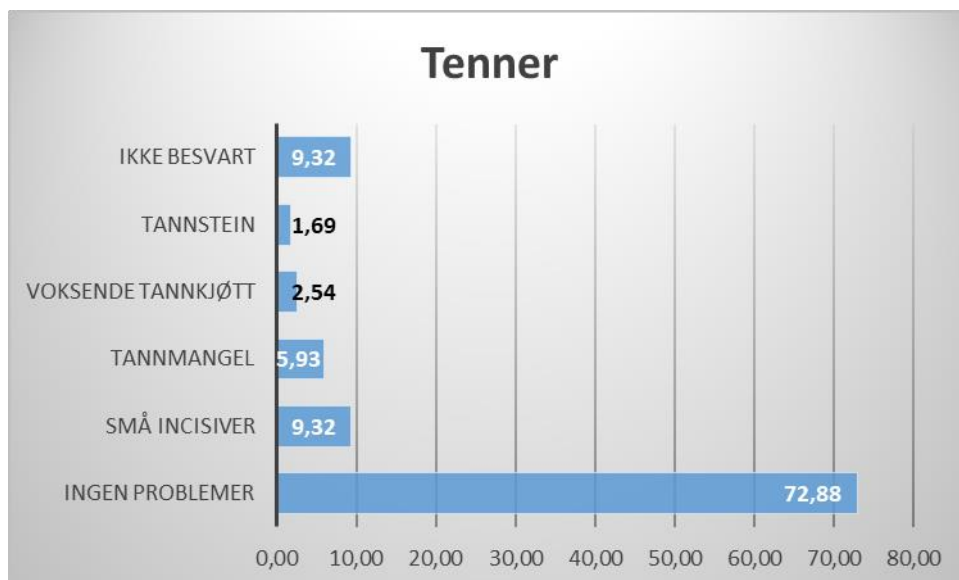
Øyne	Ører	Sopp	Antall
En gang	En gang	Aldri	9
Aldri	Flere ganger	Flere ganger	4
Flere ganger	Flere ganger	Flere ganger	1
En gang	En gang	En gang	1
En gang	Aldri	En gang	1
Aldri	Flere ganger	En gang	1

1.5 Tenner og bitt

FIGUR 12 BITT HOS BRIARD

De aller fleste hundene i tallmaterialet hadde saksebitt. Dette kan stemme med den generelle oppfatning vi har fra før om at det er lite problemer med bittfeil i rasen. Noen hunder endrer bitt med alder, og underkjeven kan «sige» litt ned og gi omvendt saksebitt på en hund som kanskje i yngre alder har hatt perfekt bitt. Dette ansees foreløpig ikke som et stort problem. Det kan medføre slitasje på framtennene i underkjeven som dermed får sterkere slitasje enn de ville fått med et korrekt saksebitt. Dette ansees dog ikke som et problem for hundens velferd.

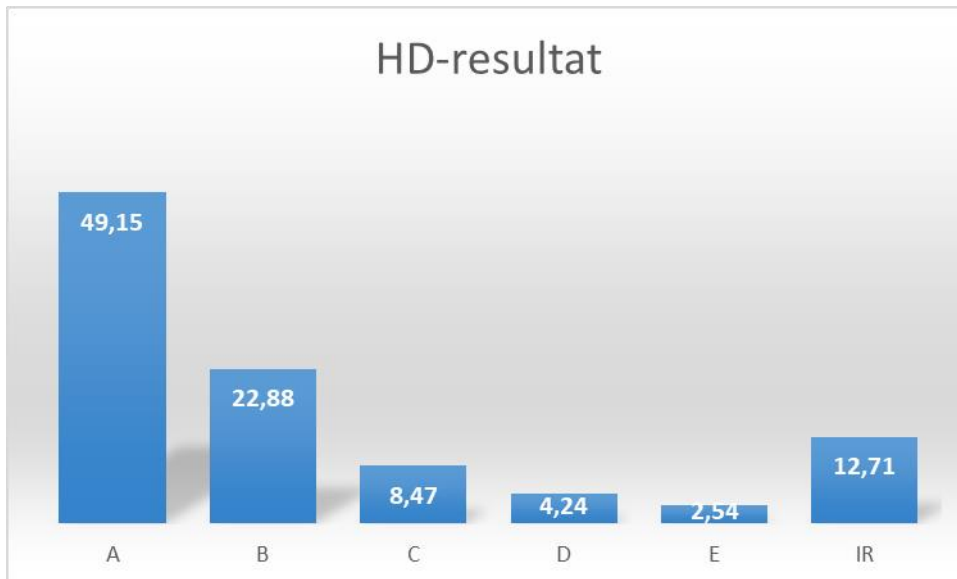

FIGUR 13 FOREKOMST AV ANDRE TANNLIDELSER

Av de innkomne svarene, var dette spørsmålet ikke besvart av over 9 %. Vi tolker det dithen at hunden IKKE har hatt problemer med tennene sine. Det kan se ut som små incisiver er et problem på rasen. Nesten 10% av svarene viser at hundene har små framtenner. Hvorvidt dette er problematisk for rasen eller hundene selv, er usikkert. Det er uansett ønskelig at hundene har store, kraftige tenner både oppe og nede i kjeven, jfr rasestandarden. Tannmangel er ikke like utbredt som

små incisiver. Det er like fullt viktig å ikke glemme dette i avl. En hund lider ikke av å mangle en tann eller to, men dette er, som så mange andre ting, en arvelig komponent som fort kan øke i omfang dersom vi ikke er påpasselig. Vi anser dog ikke dette som et stort fokusområdet slik situasjonen er per i dag, og arvegangen er ukjent (antakeligvis er det en polygenetisk arvegang, jfr Per Erik Sundgren, pers medd 2002).

1.6 Skjelettlidelser

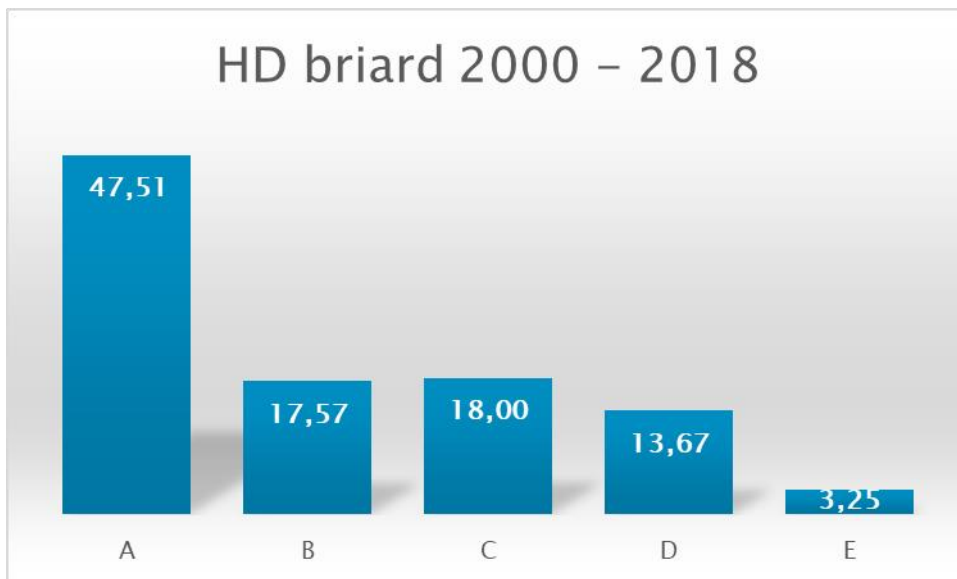
FIGUR 14 HD-DIAGNOSER.

De oppgitte diagnosene i tallmaterialet i denne undersøkelsen harmonerer ikke direkte med de tallene vi har hentet ut fra NKKs DogWeb der samtlige HD-resultat er registrert. Innrapporterte resultater viser en fordeling av HD-diagnoser som forventet, der de er flest hunder med A og B, litt færre med C, og enda færre med D og E. Dessverre viser tallmaterialet fra NKKs DogWeb et litt annet bilde.

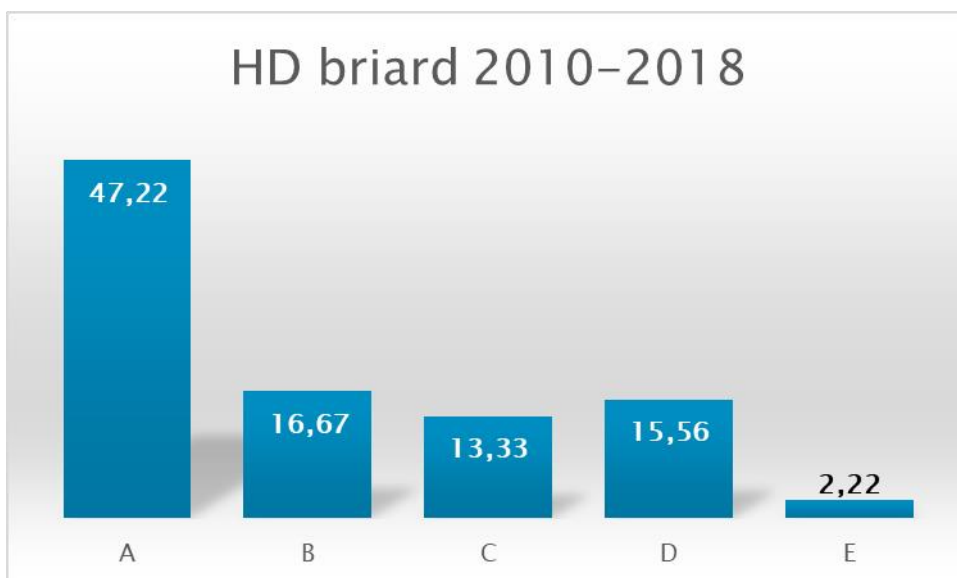
Om man ser på figur 13 og 14 under, så viser disse at briard har en HD-prosent på nesten 35% i perioden 2000 – 2018. For perioden 2010 – 2018 er HD-prosenten på 36%. Dvs at man kan forvente at nærmere ca 35% av briarder som fødes i dag, kan regne med å få en eller annen diagnose mellom C og E. Dette er ekstremt høyt sammenlignet med svært mange andre raser. Når man i tillegg ser at antall hunder som får HD D ligger høyere enn hunder som får HD C for perioden 2010 – 2018, er dette en særdeles uønsket utvikling.

Det skal legges til at svært få av hundene som inngår i tallmaterialet er resultat av paringer mellom hunder som har HD. Norsk Briard Klubb tillater ikke at briarder med HD C eller mer benyttes i avl, men det forekommer selvsagt at enkelte oppdrettere avler utenfor klubbens anbefalinger og regler. Det har vært enkelte kull med foreldre som har HD de seinere år. Avkom etter disse er imidlertid ikke offisielt HD-røntget, så de inngår dermed ikke i vårt materiale.

Det skal legges til at det registreres få briarder i Norge i dag. På grunn av dette vil også ett eller to kull med uheldig HD-statistikk påvirke den totale statistikken mye. Dette må like vel ikke bli en sovepute og vi må forsøke å legge en god strategi for hvordan vi skal få redusert forekomst av HD på briard.

FIGUR 15 HD-STATISTIKK FRA NKK - ALLE ÅR OG FRA OG MED 2000

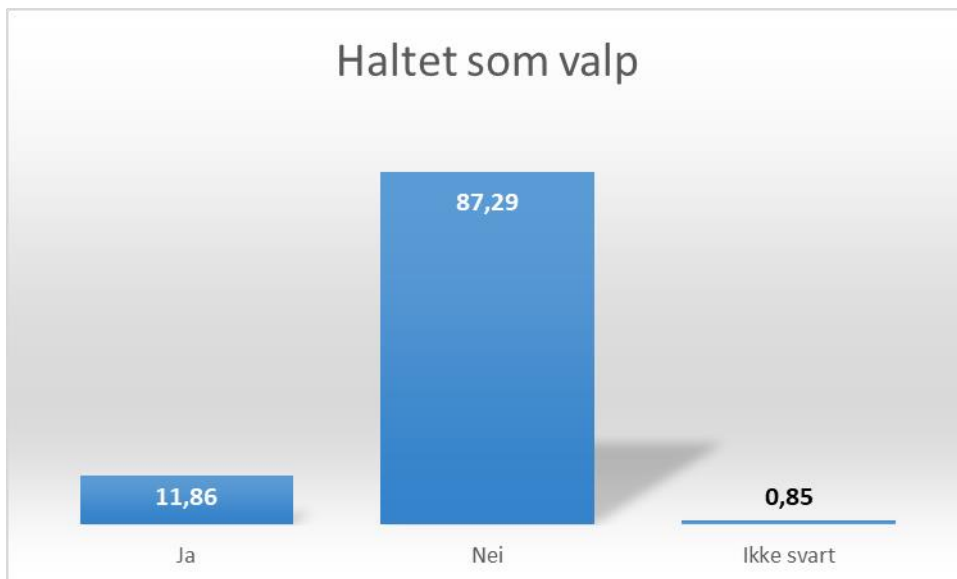

FIGUR 16 HD-STATISTIKK FRA NKK FRA OG MED 2010

Det er vanskelig å si noe om hvordan vi skal få redusert HD-prosenten på rasen vår. Vi vet at en god del av hundene som får HD-diagnoser også får problemer med hoftene i større eller mindre grad etter hvert. Flere hunder er avlivet pga HD. Vi kan derfor heller ikke si som en del andre raseklubber gjør; at en HD-diagnose ikke er et problem for hundene. En hund med HD KAN leve et godt og langt liv, men like gjerne få store problemer tidlig i livet.

Det er viktig å ta dette problemet på alvor. Vi bør oppfordre oppdretterne til å granske stamtavler – ikke bare i rett nedadgående linje, men også søsken og halvsøsken, tanter, onkler og annen slekt med tanke på HD-forekomsten i linjene. Vi bør også anbefale at oppdrettere som opplever mye HD i sine kull, tenker seg nøye om før de parer samme tispe om igjen.

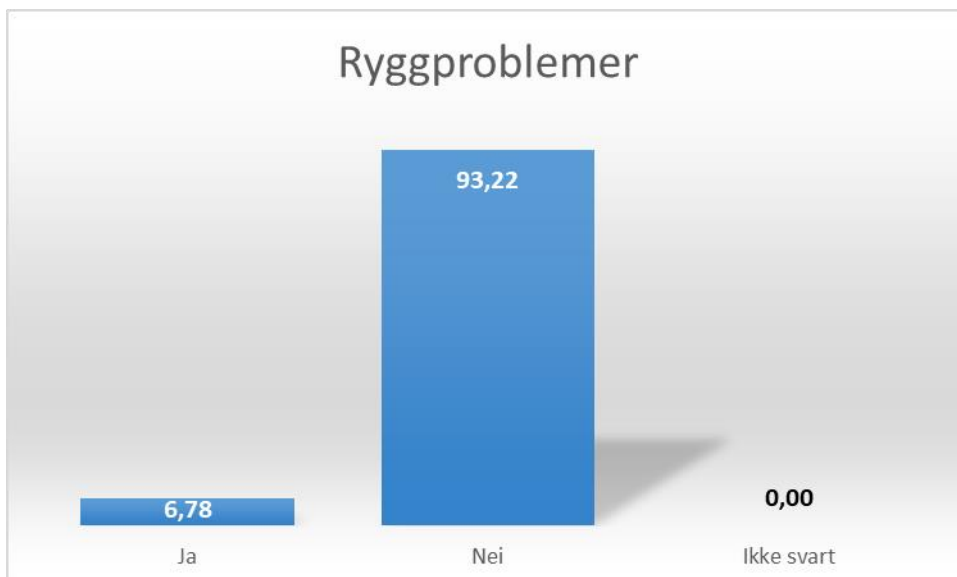
Det ble ikke spurt om AD (albueledd) i undersøkelsen. I NKKs DogWeb er 113 hunder røntget for AD. Av disse har 1 AD 1, mens 2 har AD 3. Det er mistanke om at de to med AD grad 3 har hatt skade. Vi anser ikke AD som et problem for rasen og har heller ikke krav om AD-røntgen av albuer før avl.

FIGUR 17 HUNDER SOM HAR HALTET UNDER OPPVEKSTEN

Av de 14 hundene som haltet i oppveksten, hadde 7 av hundene streksskade eller annen fysisk skade, 1 hadde prolaps i ryggen, 2 hadde diagnostisert HOD (hypertrofisk osteodystrofi) og en problemer med albueleddet.

Av de hundene som ble oppgitt å halte i oppveksten, hadde 1 HD A, 2 HD C, 3 HD D, mens 3 ikke var HD-røntget verken da eller senere. Dette kan – om enn litt usikkert – bekrefte antakelsen om at HD gir problemer ganske tidlig i oppveksten.

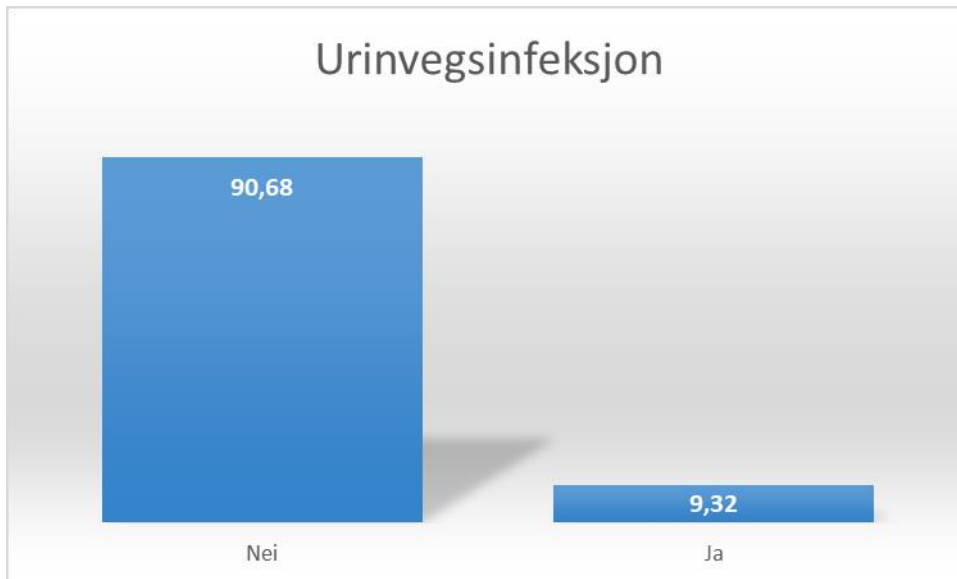
FIGUR 18 HUNDER MED RYGGPROBLEMER

8 hunder i undersøkelsen hadde hatt ryggproblemer. 1 hadde prolaps, 1 svak spondylose, 1 hadde revmatisme, 1 hadde slagskade, mens 2 hunder hadde låsninger. To oppga ingen diagnose.

I tillegg til de problemene som er oppgitt over, har også to hunder haleknekk. Dette utgjør 1,69% av hundene i besvarelsen.

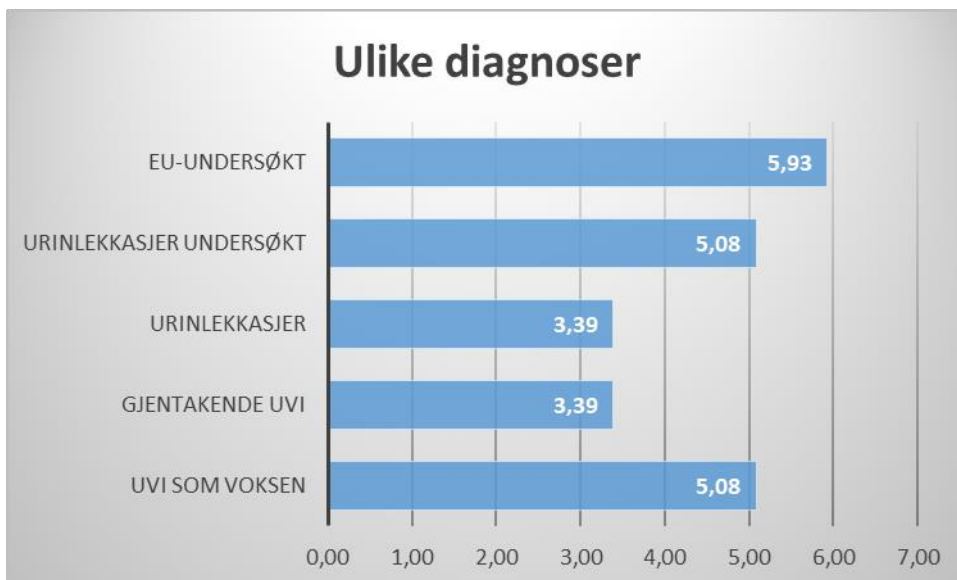
Ut fra dette anser vi ikke ryggproblemer som spesielt utbredt i rasen.

1.7 Urinveger

FIGUR 19 HUNDER SOM HAR HATT UVI

Av hundene som har hatt urinvegsinfeksjoner, er det 3 hannhunder og 8 tisper. Dette kan stemme godt overens med andre undersøkelser som viser at tisper lettere får urinvegsinfeksjoner enn hannhunder.

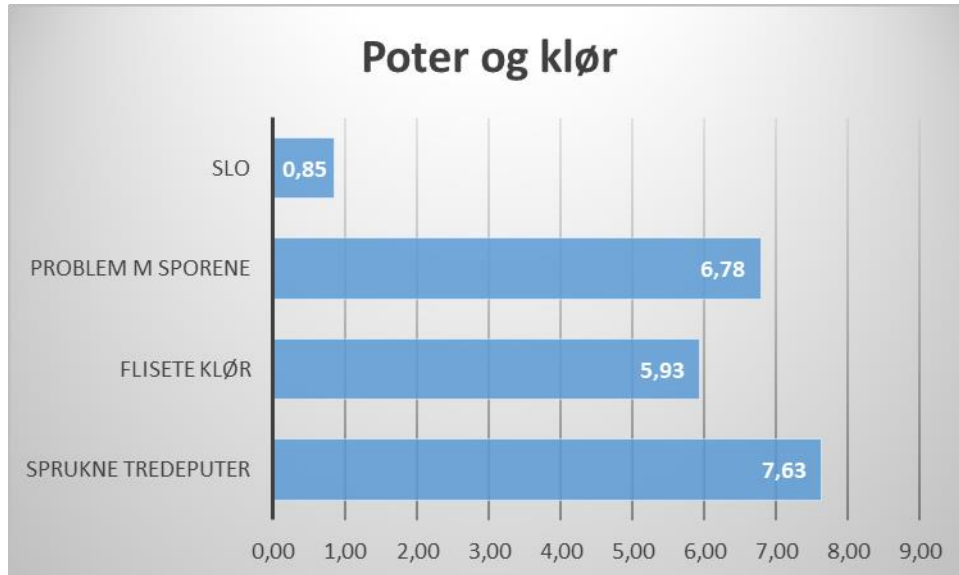

FIGUR 20 ANDRE DIAGNOSER I URINVEGENE

Av de hundene som ble undersøkt for urinlekkasjer, hadde 1 hund nefropati, 1 nyrestein og 1 mulig eU (ektopisk ureter). Urinlekkasje KAN være tegn på ektopisk ureter, spesielt hos tisper. Sykdommen finnes både som fullstendig utviklet, og i to ulike grader. Det er flere tilfeller av ektopisk ureter i Europa. Det er kjent ett tilfelle av en overgangsform av eU i Norge. Denne framgår ikke av undersøkelsen. Svært mange oppdrettere ellers i Europa undersøker valper og foreldredyr for eU pr i dag. Dette er ikke et krav her i Norge. Det er også en undersøkelse som kan være vanskelig å få gjennomført, da den er svært dyr og pt må gjennomføres hos NMBU Veterinærhøgskolen.

1.8 Poter og klør

På grunn av at briard har doble sporer på bakbeina, kunne det være av interesse å vite om det var et utbredt problem at sporene ble skadet. Vi benyttet også sjansen til å spørre om andre poteproblemer.

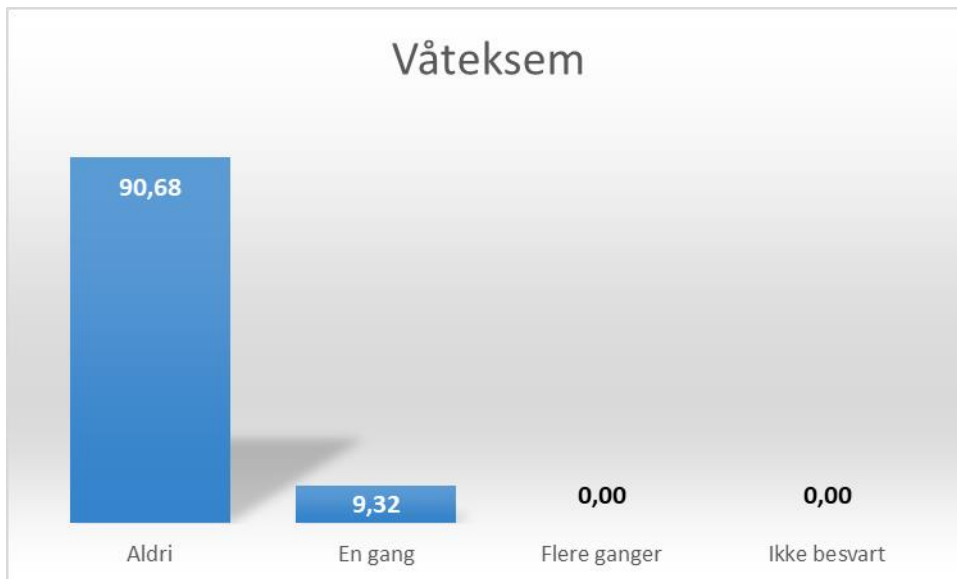
FIGUR 21 HUNDER SOM HAR HATT PROBLEMER MED POTER OG KLØR

Av hundene i undersøkelsen, var det 8 som hadde hatt problemer med sine doble sporer. Hvorvidt disse sporene var korrekt utviklet eller underutviklet (og dermed kanskje lettere får skader) er ukjent. Både flisete klør og sprukne tredeputer kan være resultat av litt lite fettholdig fôr, mye ferdsel på vegger med vegsalt m.m. Vi anser ikke slike problemer som raserelatert. 1 hund hadde hatt problemer med SLO (kløløsning). Dette ansees ikke som et stort, raserelatert problem på briard.

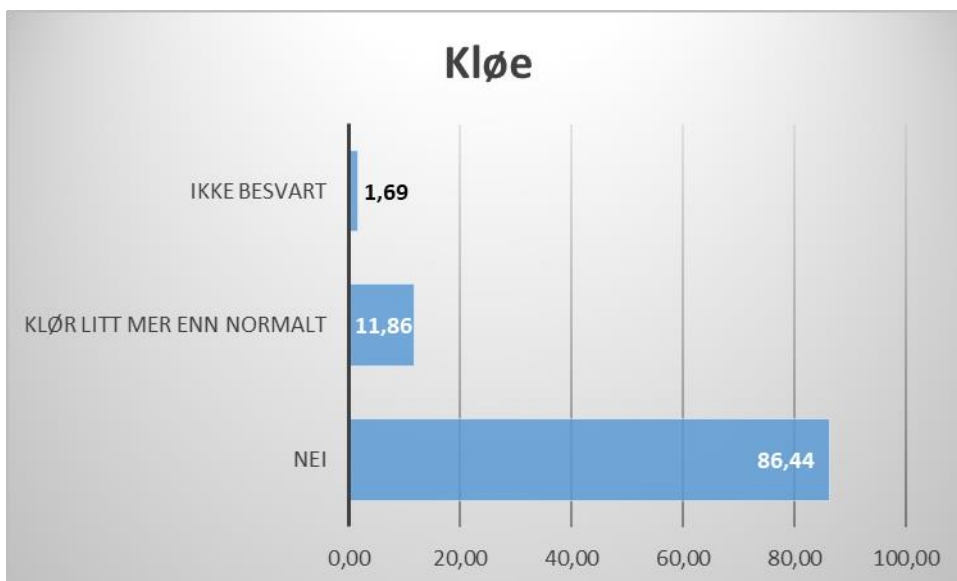
1.9 Hud og pels

På grunn av rasens relativt omfangsrrike pels, var det interessant å se om hundene hadde problemer som kanskje kunne relateres til dette.

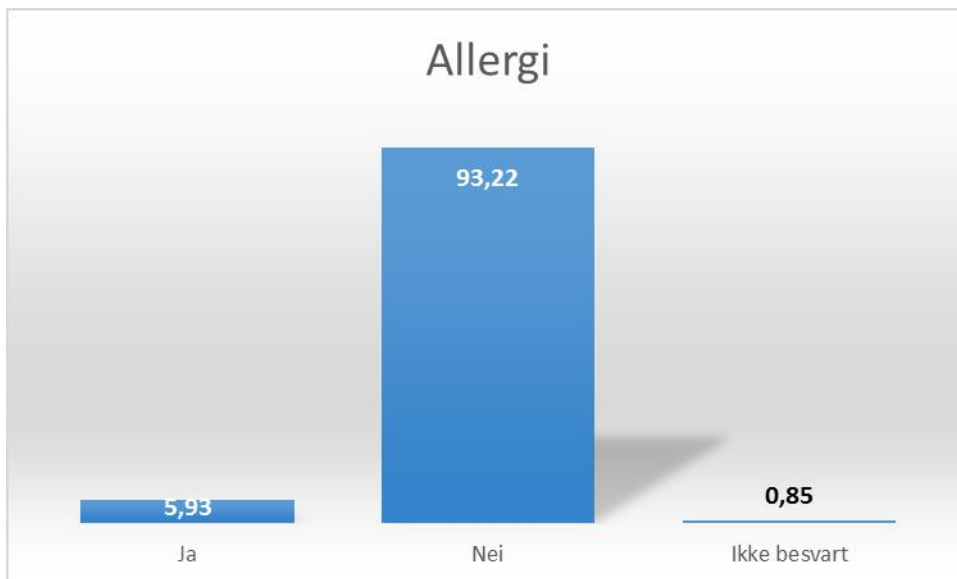
FIGUR 22 FOREKOMST AV VÅTEKSEM

11 av hundene i undersøkelsen hadde opplevd våteksem en gang i løpet av livet. 4 av hundene klødde også litt mer enn normalt.

FIGUR 23 FOREKOMST AV KLØE

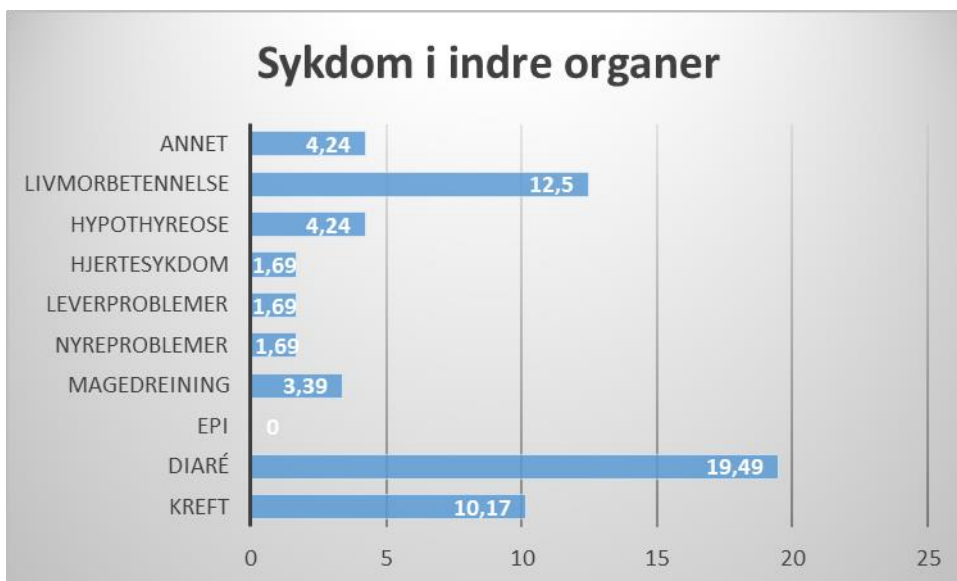
Totalt 14 hunder klødde noe mer enn det eier anså som normalt. Slik kløe kan være vanskelig å finne årsak til. Vi spurte derfor også om hundene var diagnostisert med allergi. 7 av hundene var diagnostisert med allergi (en støvallergi, en middallergi – andre ikke oppgitt).

FIGUR 24 FOREKOMST AV ALLERGI

Ca 6% av hundene i undersøkelsen var diagnostisert med en eller annen form for allergi.

1.10 Indre organer

FIGUR 25 SYKDOMMER I DE INDRE ORGANER

For livmorbetennelse er utregningen basert på antall tisper i undersøkelsen.

Det er ingen typer kreft som utmerker seg som oftere forekommende i rasen enn andre.

Av de hundene som har hatt problemer med diaré, er årsakene oppgitt til å være kreft, allergi, irritert tarm, Morbus Chron og reaksjon på ormekur.

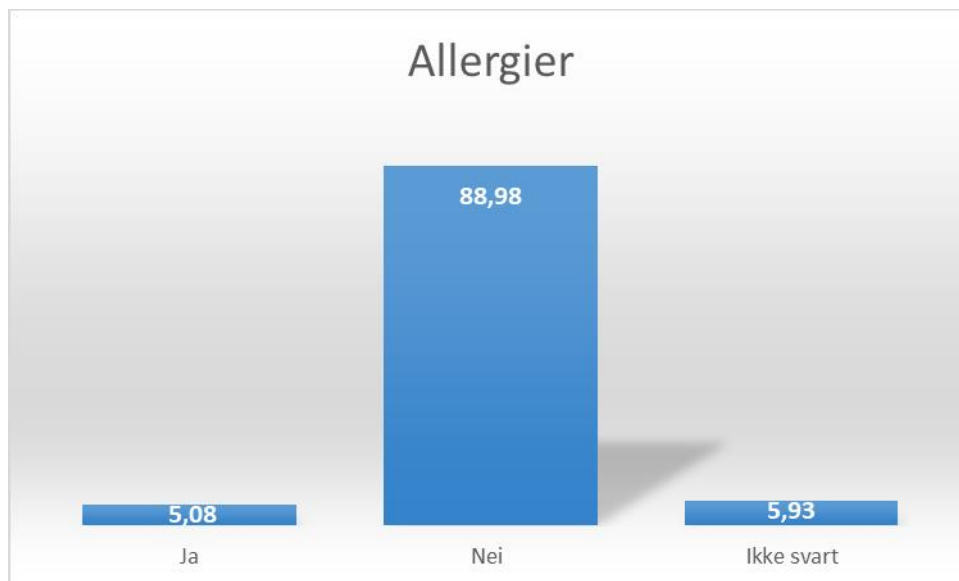
Det er ingen hunder som er registrert med EPI (eksokrin pancrease insuffisiens), men vi kjenner til minst to tilfeller av denne sykdommen, og mulig en mistenkt syk. Ett tilfelle av akutt betennelse i pancreas (bukspyttkjertelen) er også oppgitt.

For de hundene som er oppgitt å ha fått magedreining, var 3 døde mens en overlevde. Av de to hundene som opplevde nyresvikt, hadde en PNP (progressiv nefropati) og en nyresvikt. To hunder har også hatt leverproblemer der høye leververdier eller leversvikt med væske i buken er oppgitt som årsak. Det er mistenkt kreft i begge tilfeller.

For hjertesykdommer er voksende hjerte og akutt hjertesvikt oppgitt som årsak. Av andre problemer med indre organer er det oppgitt følgende diagnoser: mykt spiserør, forstørret prostata, gjentakende forstoppelser, diabetes og organer infiltrert av kreftsvulst.

Av sykdommer i indre organer, ser det ut til at kreft, diaré av ulike årsaker og livmorbetennelse er mest hyppig forekommende. Diaré og generelle mageproblemer har en forekomst på nesten 20% og ser ut til å være det største problemet rasen har, nest etter HD. Hvorvidt dette skal vektlegges i avl, er usikkert. Det er uansett viktig at hunder med diagnostiserte sykdommer ikke benyttes i avl. Dette bryter med både NKKs etiske retningslinjer for avl og Dyrevelferdsloven.

1.11 Allergier

FIGUR 26 FOREKOMST AV ALLERGIER

Av de hundene som har hatt allergier har 2 hatt hudallergi, 3 matallergi og 2 støvmiddallergi.

1.12 Nevrologiske lidelser

Det er ingen hunder som er oppgitt å ha hatt nevrologiske lidelser som epilepsi i undersøkelsen. Vi kjenner dog til enkelttilfeller av mer sjeldent forekommende nevrologiske forstyrrelser. Vi antar at dette ikke er spesielt utbredt på rasen.

2 Sammendrag og konklusjon.

2.1 Sammendrag

Ut fra det litt begrensede tallmaterialet i undersøkelsen, mener vi at briard er en relativt frisk rase sammenlignet med mange andre raser i Norge i dag. Gjennomsnittlig levealder er dog ganske lav, om man skal basere seg på de resultatene vi har fått. En forventet levealder på 7,78 år er lavt, selv på en såpass stor rase som briard. Det bør være et mål at man ved kjøp av briard kan forvente å ha hunden hos seg i minst 10-12 år.

Det største problemet for rasen i dag er med stor sannsynlighet høy forekomst av HD. Hele 35% av briardene kan regne med å få en eller annen form for HD-diagnose mellom C og E. Hvorvidt hundene som får en HD-diagnose mellom C og E er plaget av dette, er ikke så godt kjent, men tallmaterialet i denne undersøkelsen viser at en del hunder har fått smerteproblemer i ganske ung alder. Flere hunder oppgis å være avlivet pga HD.

Det er ca 30% av hundene som får øreproblemer en eller flere ganger i løpet av livet. Overveiende flest får det bare en gang. Rasen har hengende ører med til dels mye pelsvekst. Det kan hende det blir litt tett og lite lufttilgang i ørene på en del hunder. Det er derfor viktig at briardeiere blir gjort oppmerksom på at ørene bør stelles med jevne mellomrom ved at hår i øregangene fjernes enten ved napping eller klipping. Dette vil gjøre øregangene noe tørrere og forhåpentligvis bidra til å redusere forekomsten av ørebetennelse hos en del individer. Vi anser dog ikke dette som et stort og alvorlig problem, siden ca 2/3 av hundene med øreproblemer får det bare en gang i løpet av livet.

Med briardens omfangsrike pels, også i hodet, kan det forventes at en god del individer også har øyeplager relatert til mye pels. Som nevnt under kapitlet om øyesykdommer, er det antydning at rasen har en del problemer med f eks distiachis (feilstilte øyehår). Tallmaterialet i undersøkelsen viser at ingen hunder har fått øyeproblemer vi kan relatere til pels i hodet. Ca 19% av hundene i undersøkelsen har hatt øyebetennelse en gang i løpet av livet. Vi anser at slike øyebetennelser ikke kan relateres direkte til mye pels i hodet. Vi anbefaler uansett at briardeiere klipper pelsen som vokser opp foran øynene slik at den ikke dekker til synet eller irriterer øynene på noe vis. Vi anbefaler også – av hensyn til hundens velferd – at pelsen på hodet settes opp slik at hundene får uhindret syn.

Av øvrige plager som utmerker seg med ganske høy forekomst, er mageproblemer i form av diaré. Ca 19,5% av alle hundene i undersøkelsen hadde mer eller mindre problemer med diaré. Årsakene til diaréen var dog mange, så det blir litt feil å utpeke diaré som et hovedproblem. Man må se på de bakenforliggende årsakene, der kreft og irritert tarm, allergi og Morbus Chron utgjorde noen av diagnosene.

Det var flere sykdommer/plager som forekom på rundt 10% av hundene i undersøkelsen. Dette var små incisiver, urinvegsinfeksjon, kløe, livmorbetennelse (hos tisper) og kreft. Om dette er høye forekomster sammenlignet med andre raser, eller mer normalt forekommende lidelser hos de fleste raser, kjenner vi ikke til.

2.2 Konklusjon

Briard ansees som en relativt frisk rase, men har et problem med HD. Å begrense forekomsten av HD bør fortsatt stå på dagsorden for Norsk Briard Klubb.